REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 75 — Brașov. Joi 3 (16) Aprilie — 1908.

Un Sas despre politica lui Banffy.

Banffy nu se lasă, dar nici pe el nu-l lasă. Acum îl ia la refec deputatul sas din camera ungară Dr. Rudolf Schuller, într'un articol lung, ca o zi de vară din Agnita, de unde e adresat. „Pester-Lloyd" îl publică în fruntea numărului său de azi. Schuller răspunde la un articol, ce l'a fost publicat br. Banffy tot în „Pester Lloyd" zilele trecute.

In ce privește idealurile baronului Banffy sunt așa de cunoscute încât au devenit chiar anoste. Tot una și una: stat național unitar maghiar și maghiarizare până în pânzele albe. Trebue să-i se urască în cele din urmă și celui mai răbduriu și mărginit dintre cetățeni de atâta umflare a broaștei din partea acestui archifanatic.

Incât pentru idealurile lui Schuller, aceste sunt, după cum se învârtește astăzi roata politicei Sașilor din Ardeal — peste măsură de nepretențioase și modeste. Nici aceste nu ne sunt nouă.

Pe noi ne interesează numai fapta, că idealul deputatului sas din majoritate, — dar ce vorbim de ideal? — nizuința lui, — dar nici nizuința, ci o simplă și prea supusă dorință; ne interesează, zicem, că această dorință a Sasului contrastează cu idealul temerar al lui Banffy, cum se deosebește turnul bisericei din Agnita de turnul bisericii Matieș-craiu din Budapesta.

E deci interesant și remarcabil, că cu toate astea deputatul Schuller se avântă a ridica spada de trabant pentru a spulbera *idealu' de stat al lui Banffy*, despre care afirmă cu drept, că *se bate în capete cu caracterul istoric al statului ungar, țintind la stârpirea și moartea vieței nemaghiare din Ungaria*. I-a trebuit așadar totuși și în jurstările de azi o doză cât de mică de curaj deputatului Schuller ca să dea piept cu cel mai incarnat bărbat politic șovinist al Ungurilor; a trebuit să desfășure o doză oarecare de hotărâre bărbătească, deși a luat în mână peana cu conștiința, că el, mădular modest al majorității guvernamentale, își ridică glasul în contra unui opozant al acestei majorități care, pe cât fu de grozav odinioară, pe atât s'a uzat și a pierdut azi din trecerea, ce-o avea; a trebuit, zicem, d. Schuller să desfășure un dram de energie, deși se credea în drept a spera, că organul nemțesc de pe vremile lui Coloman, „zdrobitorul naționalităților", îi va publica articolul, ce a și făcut făr' de observări.

Se vede, că tot înseamnă ceva, când faci parte din majoritatea camerei. Poți să-ți plasezi cel puțin articolii într'o foaie de frunte patriotică ca „Pester Lloyd", poți să vorbești în ei chiar contra unor ilustrațiuni feștelite ca baronul Banffy! Ce ar zice însă „oamenii noștri" dela „Lloyd", dacă ai vrea să critici și pe contele Tisza? — e altă întrebare. Destul că proza politică a deputatului sas a fost primită și pusă la locul de onoare, ceeace vrea să zică, că azi mai mult, ca pe acele vremi, când Banffy era ministru-președinte, se poate afirma, cum a afirmat el atunci, că programul Sașilor ardeleni încape foarte bine întreg întreguț în cadrul programului guvernanților unguri. Nici că mai poate fi vr'un rizic pentru un ziar ca „Pester Lloyd" de a publica idei și păreri ca ale lui Schuller, când aceste culminează în declararea prea supusă: primim, subscriem și recunoaștem toate ale voastre de bune, ne rugăm numai să ne lăsați să mai inspirăm puținte! aerul din Ardealul cel de aur — să nu ne striviți și omorâți dintr'odată!

Așa se prezentă în esență mersul ideilor depuse în articolul lui Schuller, care ne mai spune pe deasupra că este un „bărbat care cugetă foarte liniștit, corăspunzător temperamentului său săsesc". Cu toate astea, cercetând mai de aproape și mai cetind și printre rânduri, ajungi la convingerea că aceaîngenunchiare dinaintea celor dela putere își are totuși o rezervă ascunsă, ce se bazează pe firma speranță, că pressiunea grozavă de sus totuși nu-și va ajunge scopul de-a nimici pe Sași, fie și într'un termin mai indepărtat, fiind-că *nu și-l poate ajunge*. Politica — zice Schuller — este o artă a posibilului și toate gândurile și planurile frumoase se zădărnicesc dacă lipsesc condițiunile spre a le putea într'adevăr traduce în fapte. Crede că nu va fi cu putință de-a face din Ungaria un stat in privința etnică unitar. Nu s'a mai pomenit în istorie ca 8 milioane de oameni să înghită și să contopească alte 8 milioane, mai ales când conștiința națională e așa de mult desvoltată la popoarăle de care e vorba.

Deputatul Schuller zice că Sașii ocupă o *„poziție deosebită"* în viața popoarelor din Ungaria, că ei se cred un „factor conservativ", care are a se alătura la „factorul alcătuitor de stat", adecă la Maghiari. Ei nu văd altă scăpare pentru Sași. Nu vor să fie nici Germani numai pe aci încolo, ci *Sași ardeleni* cu reminiștințele lor istorice. Sașii nu vreau să aibă *nici în clin nici în mânecă cu cestiunea naționalităților, decât numai* în cazuri anumite *când se tractează* în special *de pielea lor*.

Revine la idealul baronului Banffy de a spulbera și nimici pe toți Nemaghiarii, și-l declară nerealizabil și periculos căci o astfel de politică, cum o voește Banffy, ar fi numai *un pat cald pentru iredentism*. Conchide din toate că statul ungar trebue să aibă *o politică a drumului mijlociu* și că numai printr'asta poate să se păstreze hegemonia poporului maghiar. Se declară apoi pentru forma de azi a *statului unitar organic* pronunțându-se în contra ori-cărei formațiuni pe baze *federative* și se pierde în fine în tot felul de considerațiuni și cumpăniri asupra politicei de naționalitate maghiare, spuind cu alte cuvinte, ce s'a mai spus de atâtea ori și din parte maghiară, că nu e bine ca naționalitățile să fie tocate în cap, ci trebue luate cu binișorul, căci numai așa hegemonii maghiari își vor ajunge scopul mai ușor și pe lângă ei vor mai putea trăi și Sașii, cu poziția lor aparte, având baza lor în Ardeal și razămul moral în țara lor originală germană.

Nu-i nimic nou sub soare, nici chiar politica săsească. Ea ne este prea bine cunoscută și, dacă totuși ne atrage din caz în caz luarea aminte, este mai mult marea grije ce-o avem, că cu toate rezultatele ei negative de până acuma față cu stăpânitorii, ea începe a fi într'un mod fatal cuceritoare față cu celelalte naționalități din patrie. Nici Românii noștri din dietă nu sunt departe de punctul de-a ajunge imitatorii politicei săsești, și numai temperamentului diferit românesc, și febrilei activități ce-o desfășură procurorii—e bună pentru ceva și frica, săraca! — credem, că avem de-a mulțumi, că până azi cel puțin aparițiunea exterioară ne ferește de-a trece de imitatorii politicei sarbede și neputincioase a Sașilor din Ardeal!

La jubileul „Gazetei".

Sibiiu, 2 (14) Aprilie 1908. — Venerabilei „Gazete" îi trimitem dela mormântul fundatorului ei George Barițiu călduroasele noastre felicitări din prilejul jubileului de 70 de ani.

Protopopul Toganu. Preoții: Deac, Florian Hulea, Aron A. Staicu, I. Staicu, Grecu Stoian, Vas. Paculea. Invățătorii: Botezan Stanila, Ciungariu, Togan, Bela Plesca.

Naprade, 28 Martie v.—Am început a ceti „Gazeta" în anul 1843, când eram teolog de anul I. în Blaj și de atunci cu puține întreruperi Ea a fost oaspe familiar în casa mea, ba și acum, că am intrat în al 87-lea an al vieței nu mă pot deslipi de Ea. — De aceea, cu drag mă asociez și eu la doririle generale pentru reîmprospătarea cu pietate a memoriei ferici-ților urzitori ai „Gazetei", pentru fericita și îndelungata viață a binemeritatului ei Director de acum și a colaboratorilor săi, — și pentru trăinicia mamei jurnalisticei noastre, până va putea zice și ea cu dreptul Simion: acum dimite pe servitoarea ta, că văzură ochii mei mântuirea poporului meu.

Ioan Cheseli Dragomir,
protopop.

Viena, 31 Martie (13 Aprilie) 1908. — Din incidentul jubileului de 70 de ani al mamei „Gazeta", primiți sincerile mele felicitări, iar vrednicului și neînfrântului luptător, directorelui Dr. Aurel Mureșianu, multă putere de muncă și deplină sănătate ca să ajungă și serbarea jubilară de o sută de ani a „Gazetei". D-lor colaboratori mult bine.

Pentru fondul jubilar, ce ați înființat, trimit modesta sumă de *50 (cincizeci) de coroane.*

Dr. Em. Doctor.

Sic, 30 Martie v. — Cam târziu, dar cu atât mai sinceră inimă viu și eu a-mi manifesta dorința, ca „Gazeta Transilvaniei" să existe și să continue a lăți lumină în neamul românesc. Ce ar fi de sărmana noastră națiune, dacă jurnalele noastre zeloase, cari aduc atâta jertfă pentru a-și ajunge scopul, nu ar fi? Ar rămânea în adâncul întunerec de neștiință. Pentru aceea viu și eu a pune modesta cunună a doriței mele pe altarul recunoștinței. Șaptezeci de ani e timp lung pentru un arbore, care a răsărit în vârful stâncei, și pe care îl bat vânturile amenințându-l cu dărâmare. Dar speranța mi-e mare, că arborele pe care viforele nu l'au mișcat, ci tocmai din contra și-a slobozit rădăcini groase și tari, în viitor și mai bine va putea rezista puterilor nimicitoare.

Terezia Pașca.

Sibiiu, 10 Aprilie n. — Pentru fondul gazetarilor *10 (zece) coroane* dela mine, iar *1 coroană* dela d. *Ignatiu Văleanu*, din Orșova, primită deodată cu abon. „Luceafărului".

Oct. Tăslăuan.

Chestiunea băncei naționale ungare. Clubul partidului independent a ținut Duminecă în Budapesta o adunare generală, la care a luat parte și ministrul de comerciu Francisc Kossuth, președintele clubului. Adunarea a primit în unanimitate o rezoluție, prin care clubul partidului independent din Budapesta cere, ca privilegiul băncei austro-ungare să nu mai fie prelungit cu începere dela 1910 și guvernul să ia toate măsurile necesare pentru ca în 1911 să se poată înființa banca națională ungară. Ministrul de comerciu Kossuth a ținut un discurs în care a spus între altele: Am venit la întrunire pentru ca să vă sprijin în acțiunea pentru înființarea băncei naționale independente. Banca națională este un punct din programul partidului independent. Realizarea ei depinde de parlament. In diverse cercuri se afirmă că această reformă ar aduce după sine mari zguduiri. Nu mă tem de aceste zguduiri. Dacă noi vom lua precauțiuni, va veni timpul ca națiunea ungară să poată fi stăpână pe împrejurări.

Agitația social-democraților din Ungaria. Partidul social-democrat din Ungaria a ținut Duminecă după amiazi în Budapesta trei întruniri, în cari au discutat chestiunea votului universal. A vorbit Desiderius Bokanyi, care a spus între altele: Țara e zdruncinată. Nici Kossuth nici Wekerle nu mai pot lucra pentru asanarea situațiunei și în zadar s'ar încerca și Ludovic Kossuth, dacă ar trăi. Trebue să începem o luptă crâncenă pe toate căile în viața publică pentru obținerea votului universal pe care îl cere întregul proletariat ungar. Acesta e singurul mijloc pentru apărarea proletariatului.

Dumineca viitoare partidul proletariatului ungar va ține o întrunire, la care sunt invitați reprezentanții tuturor naționalităților din Ungaria. In această întrunire se va fixa atitudinea definitivă a partidului față de politica guvernului, care amână mereu introducerea votului universal.

Plecarea bar. Aehrenthal din Budapesta. După o ședere de 2 zile în Budapesta, baronul Aehrenthal, ministrul de externe, s'a reîntors Luni la Viena. Din știrile, cari circulă asupra conferințelor ministrului de externe cu bărbații de stat unguri, rezultă că chestiunea programului delegațiunilor de vară încă nu e definitiv rezolvată. E probabil, că în această privință vor mai avea loc conferințe între ministrul de externe și guvernul ungar.

O demonstrație anti-maghiară aranjată de femei. Ziarul »Keleti Ertesitö« e informat, că în satul slovac Lucski s'au întâmplat Sâmbătă turburări provocate de femei în următoarele împrejurări: De vre-o doi ani populația acestui sat boicotase pe preotul bisericei locale, Szmizsan Bertalan, din cauză, că acesta nutria sentimente maghiarofile. Nimeni dintre locuitorii satului nu întra în biserică și nici măcar copii nu erau lăsați de părinți să pășească pragul bisericei. Sâmbătă, preotul vrând să ducă pe copii dela școală la biserică, fu întâmpinat de un mare număr de femei, cari protestară cu mare zgomot contra acestui fapt și împiedecară întrarea copiilor în biserică. Preotul Szmizsar a cerut darea în judecată a 37 de femei.

Sesiunea corpurilor legiuitoare romane s'a prelungit prin decret regal până la 5 Aprilie v. inclusiv.

Cazul dela Caransebeș.

„Telegraful Român“ de astăzi ne surprinde cu un comunicat, pe care mărturisim, nu știm cum să'l tălmăcim. E un comunicat lung, care într'un răsuflet ne vorbește, că la episcopia din Caransebeș s'au ivit „unele scăderi“, pentru a căror sanare a trebuit să intervină chiar Metropolitul cu organele superioare bisericești, că în urma aceasta Preasânția Sa episcopul Nicolae *Popea*, slăbit de bătrânețe a trebuit să predea conduceres bisericei în cele administrative Vicarului episcopesc și că persoanele aflate vinovate în urma unei cercetări făcute la institutul pedagogic din Caransebeș la ordinul guvernului *au fost delăturate și înlocuite cu altele.*

La a cui poruncă s'au delaturat și înlocuit? Aceasta ca multe altele nu se spune, ci se dă numai a se cunoaște, că „lucrurile anormale din Caransebeș“ au produs o perturbațiune în mersul liniștit al afacerilor bisericei autonome gr. or. Se poate bine cunoaște din coprinsul comunicatului, că isvorul acestei perturbațiuni nu pot fi acele anumite scăderi, ce s'au descoperit, ci este modul brusc de intervenire și de amestec ilegal al guvernului, pe care, cu mare părere de rău, vedem că comunicatul îl cruță peste măsură.

Dacă vom adauge și convingerea, ce o are lumea neoficială din Caransebeș, că e vorba mai mult de o prigonire a unor antagoniști politici, de lecuirea unor rele, atunci vom avea o icoană, care ne va explica de ce foaia scrisă românește și subvenționată de Kossuth, vorbește cu bucurie de un atac combinat asupra autonomiei bisericei naționale.

Cazul e de tot grav și pentru multele și adâncile ramificațiuni ale cestiunilor ce stau în legătură cu el. Descoperirea unor scăderi e folosită ca armă pentru scopuri, ce nu le poate mărturisi pe față consorțiul Apponyi-Burdia.

Deocamdată ne oprim aici și lăsăm să urmeze comunicatul:

In chestia unor scăderi din Caransebeș. Ne-ar fi părut foarte bine, dacă cele întâmplate acum de curând în Caransebeș nu ajungeau să formeze obiect de discuție publică și în pressa românească. Dar după ce unele din ziarele noastre s'au ocupat cu ele, aflăm de bine a informa publicul și din partea noastră.

Pe baza informațiunilor primite dela loc competent, putem spune, că despre lucrurile anormale din Caransebeș, Inalt Prea Sfinția Sa, domnul Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Mețianu*, nu a avut nici o cunoștință. E adevărat, că în chestia neîndeplinirii unor parohii prin parohi, ci numai prin administratori, i s'a fost adresat o interpelație în congresul din urmă, dar Excelența Sa a declarat atunci în răspunsul dat, că arătare nu i s'a făcut în privința aceasta și astfel nu poate să i-a nici o dispoziție. Dacă însă va primi vre-o arătare, își va face datorința. Congresul a luat răspunnul cu aprobare la cunoștință, iar arătare până astăzi la metropolie *nu s'a primit.* Acum nu de mult a sosit însă la metropolie un comunicat al domnului ministru de culte și instrucțiune publică, în care se împărtășește, că prin un trimis special al său pentru cercetarea institutului pedagogic din Caransebeș, s'au descoperit lucruri regretabile acolo, despre cari încunoștiințează acum și pe Excelența Sa spre știre, după ce prin același comunicat a încunoștiințat despre ele și pe Prea Sfințitul domn Episcop al Caransebeșului *Nicolae Popea*, cerându-i ca să *delăture relele cu grăbire.* Inalt Prea Sfinția Sa Metropolitul imediat după primirea actului a întrebat în scris pe P. S. Sa, d-l Episcop al Caransebeșului, *Nicolae Popea*, despre adevărata stare a lucrului, oferindu-i în caz de lipsă sprijinul său și al Conzistoriului metropolitan la delăturarea scăderilor. Neprimind în decurs de 8 zile răspunsul dela P. S. Sa Ep. Caransebeșului, I. P. S. Sa Metropolitul în conțelegere și dimpreună cu P. S. Ep. Aradului *Ioan I. Papp* a întrunit în jurul său pe cei mai de frunte membrii din apropiere ai conzistorului metropolitan, conzultându-se împreună și combinând măsurile ce sunt de luat pentru delăturarea răului. In urma conzultărilor avute domnul secretar metropolitan, *Nicolae Zigre*, a fost trimis la Caransebeș cu instrucțiunile primite dela Sibiiu. In Caransebeș d-l Zigre a ținut o nouă consfătuire, cu factorii dela conducerea diecezei și cu mai mulți fruntași din Lugoj, și acceptându-se și din partea acestora de bune cele recomandate de la Sibiiu. Prea Sfinția Sa, Domnul Episcop Nicolae Popea din cauza adâncilor sale bătrânețe a concrezut conducerea diecezei în cele administrative vicariului său, părintelui Arhimandrit *Filaret Musta*, iar persoanele vinovate au fost delăturate și înlocuite cu altele. Despre toate acestea d-l Episcop al Caransebeșului a raportat ulterior atât ministrului cât și Inalt Prea Sfințitului Metropolit *Ioan Mețianu*, care, cum se vede din cele espuse, și-a făcut și de astădată datorința. De cumva va mai fi ceva de făcut, credem că sinodul eparhial al diecezei Caransebeșului, care e în pragul ușei, dimpreună cu conzistoriul, va suplini și acelea, apărând autonomia.

Asasinarea guvernatorului Galiției.

Din Lemberg sosec încă următoarele amănunte cu privire la asasinarea guvernatorului Potoczky.

După cum s'a stabilit acum atentatorul contra guvernatorului poliției e în vârstă de abia de 20 de ani. El luase parte la o demonstrație de acum 2 ani contra primului ministru Koerber și fusese condamnat pentru aceasta la 25 coroane amendă. Deja atunci, zărind în balconul palatului guvernamental pe contele Potoczky, el s'ar fi exprimat în sensul, că acesta ar trebui nimicit. După ce trecuse bacalaureatul, atentatorul se înscrisese la Universitatea din Viena, apoi trecu la Praga și în urmă și-a continuat studiile la Universitatea din Lemberg. El studia de predilecție geografia și se interesa în același timp de cestiunile politice.

Comisarul polițienesc, care a luat primul interogator atentatorului Scicinsky, a întrebat pe acesta dacă nu cum-va a comis fapta sa în stare de beție. Atentatorul a răspuns că el nu e alcoolic și nici nu bea. El a declarat apoi *că nu regretă moartea contelui Potoczky*, ar fi regretat însă dacă împrejurările l'ar fi silit să facă victime și printre ceilalți membri ai familiei guvernatorului. In definitiv însă — a declarat atentatorul — *eu voiam să lovesc într'un sistem și de aceea am nimicit pe un reprezentant al sistemului de oprimare care se exercită asupra rutenilor.*

Când comisarul, care a luat primul interogator atentatorului, îi observă acestuia că omorârea guvernatorului nu va chimba întru nimic atitudinea politică a guvernului, atentatorul răspunse: *„In cazul acesta se va găsi un alt rutean care va suprima și pe următorul guvernator. Asasinarea acestuia e un avertisment pentru cei următori.*

In momentul când Scicinsky fu scos din palatul guvernatorului spre a fi transportat la închisoare, el a fost aclamat în mod călduros de un grup de vre-o 60 studenți ruteni. Seara târziu s'au prezintat la tribunal mai mulți studenți ruteni, cari aduceau pentru Scicinsky perine și o plapomă.

Poliția nu dă crezare spuselor atentatorului că n'are complici; dinpotrivă, ea e înclinată a crede, după oare-cari indicațiuni pe cari le posedă, că nu numai familia ci și numeroși studenți ruteni sunt complici la asasinarea guvernatorului. Studenții ruteni țineau de multă vreme dese întruniri secrete și poliția crede că un adevărat complot în contra guvernatorului fusese organizat și Scicinsky n'a fost de cât executorul acestui complot.

*

Ziarul »*Wisknowi*« anunță că în același timp cu condolențele împăratului, a sosit o telegramă către vice-președintele guvernamântului, prin care acesta este învitat să sigileze imediat biuroul contelui Potoczky dela palatul guvernatorului și să ia măsuri ca nimeni să nu pătrundă în acest biurou până la instalarea noului guvernator care va fi numit. E probabil că în biuroul guvernatorului asasinat se află depuse *ordonanțe speciale și secrete către guvernator*, în legătură cu situația politică din Galiția. Așa se explică dorința exprimată înainte de a muri de contele Potoczky, de a se expedia împăratului o telegramă, prin care 'l asigură că a fost totdeauna cel mai credincios servitor al său.

Impăratul a primit Luni dim. în audiență specială pe ministrul de interne, baronul de Bienerth, care i-a remis un raport detailat asupra asasinatului guvernatorului Potoczky. Adânc mișcat, împăratul și-a exprimat sentimentele de întristare pentru perderea acestui eminent om de stat pe care-l stima așa de mult, în care a avut totdeauna întreaga încredere și care îi era devotat până la moarte. Impăratul și-a exprimat în fine indignarea pentru crima aceasta scelerată.

*

Ziarul »*Dilo*«, organul rutenilor, zice că ucigașul trebue judecat numai din punctul de vedere politic. Regimul polonez apasă prea greu asupra poporului rutean, târându-l la disperare. Urmând exemplul rușilor, mulți ruteni cred că trebue să recurgă și ei la terorism pentru a putea să obțină ceva. »Numai violența poloneză, numai vexațiunile și persecuțiile de tot felul exercitate de polonezi contra rutenilor au pus arma ucigașă în mâna tânărului student«.

ȘTIRILE ZILEI.

— 2 Aprilie.

Sinodul protopopesc al tractului Mercurea a decis ca în toate comunele tractului preoții și învățătorii să *ție regulat în Dumineci și sărbători școală cu adulții, respective cu analfabeți.*

Ziar nou românesc în America. Citim în »Românul« din Cleveland: Atacurile îndreptate în contra bisericei și preoțimei gr. cat. din partea ziarului preoților gr. or. »America« a înduplecat pe preoții gr. cat. ca să'și facă un ziar de apărare al bisericei unite române. Suntem informați, că acest ziar va apărea încă în săptămâna asta sub redactarea păr. Lucaciu în Aurora Ills. El nu va ataca biserica gr. or. ci se va nizui să liniștească spiritele agitate.

Progresele industriei în România. Dela 1906 industria din țară a făcut mari progrese prin înființarea a număroase noui fabrici — scrie »Universul«. — Așa dela aceea dată și până azi s'au mai înființat un număr de 27 fabrici de făină, 18 de cherestea, 10 de țesături, 14 de tăbăcărie, 3 de cărămizi, 1 de ciment, 2 de basalt, 5 de turnătorie, 4 fabrici de tinichigerie, 1 de calapoade, 4 de tricotaje, 3 de piele, 3 de nasturi, 3 de ciocolată și bomboane, 1 de conserve vegetale, 4 de cartonaje, 2 de petrol, 2 de săpun, 4 de uleiuri vegetale, 1 de acid sulfuric, 3 de spirit, 1 produse farmaceutice etc. Toate aceste noui fabrici au obținut avantagiile legei industriale.

Nu ni-se spune însă, câte din aceste stabilimente sunt proprietatea Românilor.

Comune vrednice. Au mai ridicat salarul învățătorilor conform legii lui Apponyi următoarele comune: Sebeș, Borgo-Ioseni, Borgo-Mijloceni, Borgo-Prund, Borgo-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Brașovenii de azi.

Cuvântare rostită la ședința festivă a „Societăților de lectură“ ale elevilor dela gimnaziu și școala comercială, la 30 Martie v. 1908, de profesorul **Dr. Alexandru Bogdan.**

Doamnelor și Domnilor!

De data asta, deși mă cunoașteți cu toții, trebue să mă prezint. Căci azi e de lipsă să vă vorbiască un *necunoscut*. Inchipuiți-vă, că nu-s un brașovean, ci un străin, nu un om bun, ci unul rău, care vrea să vă supere, nu unul, care abia vede lumea, ci unul, care spionează vorba ori-cui, nu un idiferent, ci unul, care caută nod în papură; acele câteva minute, cât mă veți auzi aici vorbind, să credeți deci, că sunt un străin, un rău, un veninos, un certăreț. Și să credeți aceasta, pentruca să fiți în stare a *nu* crede, ce vă voiu spune. Cu toate că D-voastră ați câștiga, când eu aș pierde, silindu-vă să credeți vorbelor mele.

Hotărât că un astfel de început șovăitor trădează cumpănire: într'adevăr m'am și întrebat dacă va fi potrivit să vorbesc cu această ocazie despre concetățenii mei de astăzi, cum sunt ori cum ar trebui să fie? Dar știam că *astăzi* vă veți aduna mai mulți... Și apoi este atât de sigur, că orice instituțiune de învățământ, deci și gimnaziul trebue să se pună cu toți factorii săi în serviciul desvoltării culturale a localnicilor împlinindu-și astfel pe o cale directă și practică menirea. Supraveghereа și îndreptarea în toate ramurile vieții sunt datoriile oricărui intelectual. Cei mai mulți înrâuresc personal. Mai bine și mai îndreptățit e în public, în fața multor oameni adunați.

Am încercat deci să'mi dau soamă și eu de starea lipsită de ordine în care se găsesc *Brașovenii de astăzi*, și am avut cutezanța să *generalizez* manifestări, cari la suprafață se arată rar, dar cari săcătuesc pe ascuns toată viața bună la rădăcinile ei. Sunt manifestări și factori ai vieții *sociale*, care viată rezultă din nenumărate puteri, silințe, încercări și apărări, pe cari nu le poți urmări și cari deci nu se pot cuprinde ușor în reguli definitive.

De aceea,—iată că vă las mângăerea aceasta, — se poate să nu am drept. Căci după cum au putut fi generali buni, cari să fie politiciani răi, poate fi un dascăl un rău sociolog. Deci îmi rămâne ca îndreptar pentru vorbirea de azi numai părerea de rău, că ne vedem mai jos și mai fără putere decât alți conlocuitori *și dorința curată* de-a ne avânta.

Decadența se observă de-opotrivă și în cultura intelectuală și în cea morală. V'au judecat și alții tot așa. Dacă s'a arătat trecutul acelor Români brașoveni, cu inima largă și mintea cumpănită, nu s'a făcut de groaza urâtului chip de astăzi? Și principiile de reciprocitate socială sunt oare curate, aici, unde tot unul dintre noi s'a văzut nevoit să rostească odată aceste cuvinte: *»ideile conducătoare din viața publică socială să fie sincere și adevărate, iar faptele conducătorilor totdeauna cinstite?«*[1])

Judecata străinilor e și mai aspră. Și stai să te socotești, dacă s'a ales bine acest centru românesc ca loc pentru atâtea școli înalte, dacă din condeiul unor băieți de 15—16 ani picură aceste cuvinte înveninate de durerea celui care se simte *străin*. Unul zice despre Brașoveni că »samănă cu Neapolitanii, fiindcă sunt *răi* și *lărmuitori*«, al doilea gradează și crede, că »Oamenii din aceste locuri sunt ca niște *sălbateci*. Dacă se întâlnesc cu cineva, care nu este din Brașov, îl ceartă, își bat joc de el, ba sar și-l și bat.« Cel dintâi cu toată bătaia ce va fi mâncat'o vreodată 'așa din senin dela unul din băieții cari hoinăresc pe stradele Scheiului, totuși dovedește a avea dragoste pentru ei, și înzestrat cu un picur de înclinare pedagogică, el *vede* grădina de copii din Prund, căsulia de *supt* pământ, unde se începe îndreptarea, și-i apreciază însemnătatea mai bine decât mulți oameni maturi din acest Brașov, în a căror minte îngustă însă orice istituție publică se leagă numai de o oarecare simbrie personală! Acel băiat zice, că »grădina de copii este o mare binefacere pentru Românii din Șcheiul Brașovului, deoarece părinții îi năpăstuiesc în casă și se duc la lucru și astfel ar rămânea necultivați«. Și într'adevăr lipsa școalei complete poporale și *a unei creșteri bune în familie a zdrențuit cu totul cultura morală a poporului nostru.* Unde se ițesc fetele rânjitoare ale câtorva copii ori băiețandrii acolo vei auzi cele mai scârboase înjurături, pe cari le-au auzit *acasă* în familie, unde auzi câni chelălăind ori lătrând răgușit, acolo găsești un astfel de »sălbatec« căruia i-a pierit orice grad de milă, unde vezi o mulțime de oameni în cerc, acolo își bate un proprietar plin de rachiu calul cu stomacul gol de fân. Iar dacă vrei să-ți odihnești privirea și ieși din oraș, uită te la rădăcinile pomilor în multe locuri tăiate de cuțite. Unde vei descoperi câteva penișoare ridică-ți ochii spre ramuri și vei vedea un cuib de pasăre stricat. Tot de unul din acești copii, nevinovați pentru *izvorul* atâtor rele. Căci ei câteodată fac un rău și mai mare: hoțesc, fiindcă li-e foame și acasă nu găsesc de mâncare fiindcă n'a fost cine să aducă. Doar celor mai mulți din săracii noștri și

[1]) Dr. N. *Vecerdea* în vorbirea de deschidere la adunarea generală a „Casinei române“.

Rus, Borgo-Suseni, Comana, Cenada, Păuca, Miercurea, Răhău, Lancrăm, Pianul de jos, Turdaş, Dumbrava, Deda şi Riul-Sadului.

Elementul românesc în Dobrogea. Elementul românesc nu a ajuns încă în Dobrogea la dezvoltarea care trebuie. Pentru atingerea acestui scop avem un singur mijloc: popularea diferitelor localităţi din judeţul Tulcea cu elemente româneşti aduse din ţară. Delta Dunărei trebuie neapărat populată cu Români. Sunt câteva sate înfiinţate de fostul prefect Ion Nenitescu, dar atâta nu este destul. Opera de populare trebuie deci continuată. Şi chiar era pe punctul de a fi complectată de d-l Luca Ionescu, fost prefect în 1903—1904, dacă o schimbare de regim nu l'ar fi silit să demisioneze. Din nenorocire, prefectul consorvator d-l Hagi Anton, care a venit după d-l Luca Ionescu, nici nu s'a gândit măcar la această arzătoare cestiune. Numai dacă delta Dunărei, a cărei întindere este foarte mare, va fi populată cu elemente româneşti, vom aşeza în mod temeinic stăpânirea noastră reală şi politică. »Voinţa Naţională«.

Sultanul şi împăratul Wilhelm. Despre scrisoarea autografă transmisă de Sultan împăratului Wilhelm, un înalt demnitar turc a zis următoarele: Nimeni nu ştie ce e scris în această scrisoare; ştiu numai atâta că Sultanul însuşi a regulat toate amănuntele măsurilor de siguranţă luate în vederea excursiunilor, pe cari împăratul german vrea să le întreprindă pe coastele Turciei şi că a ordonat a se trimete la coaste trei batalioane de trupe turceşti. Aceasta ca un semn de omagiu faţă de suveranul german, pentru care Sultanul are mare consideraţie.

Premii pentru piese teatrale. Direcţiunea teatrului naţional din Bucureşti publică concurs pentru trei premii de câte 2000, 1000 şi 500 lei pentru piese dramatice, cari au să fie prezentate direcţiunii în decurs de doi ani. Premiile se vor decerne în Aprilie 1910.

Emblemele ţării pentru şcoalele poporale. Ministrul Albert Apponyi a înştiinţat pe toţi inspectorii şcolari din ţară, că emblemele s'au expedat deja la toate şcoalele, prin urmare inspectorii să grijească ca fiecare şcoală să le afişeze, conform legii, deasupra întrării principale, la loc vizibil.

Bucuria funcţionarilor numiţi sub guvernul Fehervâry. Majestatea Sa monarchul a ordonat ca persoanelor, cari sub cabinetul Fehérvary au fost aplicaţi în serviciul statului şi cari au fost numiţi funcţionari de acest ministeriu, pe cari însă guvernul actual i-a demisionat ulterior, — celor din linia primă să li-se plătească din şatula privată a Majestăţii Sale lefurile şi banii de cvartir până vor trăi, iar funcţionarilor numiţi de ministerul Fehervary să li-se plătească leafa integrală pe un an odată pentru totdeauna.

Sinuciderea a doi gemeni. In Budapesta s'a întâmplat alaltăeri, Luni, o scenă sfâşietoare: Doi fraţi gemeni Paul şi Nicolae *Polkovics*, ambii majori în statul-major, sau împuşcat. Aceşti nefericiţi serviseră mai înainte în Lemberg şi fuseseră transferaţi înainte cu un an la Budapesta. Ei locuiau împreună. In 14 Aprilie a. c., st. n., după încheierea serviciului, veniră amândoi acasă. Apoi trimiseră pe ordonanţa lor de serviciu cu nişte epistole exprese la locotenentul Hampel şi la general-majorul Tetzgerald. Aceasta s'a întâmplat la orele 2. Pe când ordonanţa lor era încă la poştă, oficerii se împuşcară cu revolverele lor de serviciu — unul în cabinetul său de culcare din dreapta, celalt, în cel dela mâna stângă.—Gloanţele au fost aplicate la tâmpla dreaptă. Motivul sinucidirei: Nenorociţii erau datori în poliţe cu 29,000 coroane girate de nişte domni din aristocraţia din Budapesta. Neputându-şi împlini angajamentul de onoare îşi puseră capăt vieţii în chipul arătat.

Cestiunea despăgubirilor de războiu ale Turciei către Rusia. Din Constantinopol se anunţă că de curând s'au reluat între Poartă şi Rusia negocierile cu privire la despăgubirile datorite de Turcia încă din timpul războiului din 1877. Negocierile se referă la o sumă de 950.000 lire turceşti. E vorba acum, ca litigiul să fie supus arbitragiului tribunalului internaţional din Haga. Un delegat turc, împreună cu unul din partea Rusiei, vor pregăti protocolul care va fi supus tribunalului arbitral.

Sentinţa într'un proces scandalos. Se anunţă din Milano că în procesul scandalos cu atentatul la pudoarea a 7 copii din asilul falşei călugăriţe Fumugalli, preotul Riva a fost condamnat la 16 ani închisoare, iar directoara asilului de copii la 10 luni închisoare. Preotul Longo a fost achitat.

Teribil incendiu în America. Un incendiu a isbucnit alaltăeri în mahalaua Chelsea a oraşului Boston din America, distrugând câteva edificii publice frumoase şi istorice, fabrici, magazine şi sute de case. Pagubele sunt evaluate la 12 milioane dolari, 4 persoane au perit în flacări; sunt vreo 50 de răniţi. 15 mii de oameni au rămas fără locuinţe. Sunt temeri ca victimile să fie mult mai mari.

Inundaţii în Rusia şi China. Din Charkow se anunţă că apele venind mari, 6 poduri şi uzina electrică a municipalităţei au fost inundate. Oraşul este lipsit de lumină electrică.

Din Shanghai vine ştirea, că oraşul este bântuit de o inundaţie formidabilă. Sunt 2000 de oameni înecaţi.

10 persoane lovite de trăsnet. Se anunţă din Gleichsdorf (Stiria) că 10 persoane, cari se întorceau dela biserică, au fost lovite de trăsnet. O fată a murit pe loc, celelalte 9 persoane au suferit grave arsuri.

Maşine de sburat pentru armata austro-ungară. Ministrul de răsboiu austro-ungar va începe încurând construcţia de aerostate în preţ de 400 de mii de coroane. Cu construirea lor va fi însărcinat maiorul Hoernes.

Cadavrul din grădina zoologică berlineză. Din Berlin se anunţă, că identitatea băiatului găsit tăiat în bucăţi în grădina zoologică a fost în fine stabilită. E un ucenic de croitorie anume Hermann Bleichert născut în Martie 1893 în Ungaria.

Teatru german. Desearâ se va reprezenta pentru prima oară în Braşov drama fantastică în 4 acte »Ein seltsamer Fall« de englezii Stevenson şi Gumiver, iar mâne seară se va juca drama lui G. Hauptmann »Fuhrmann Hentschel«.

Cea mai înaltă casă se va clădi acuma în New-York. Ea va fi de 683 urme de înaltă. Adecă va avea aproape 300 metri. Va avea 51 de etaje. Palatul va fi proprietatea societăţii de asigurare »The Metropolitan Life Insurance Co.«

ULTIME ŞTIRI.

Bucureşti, 15 Aprilie. La alegerea de eri pentru locurile vacante la Academia română au întrunit d-nii: N. *Gane* (în locul lui B. P. Haşdeu) 25 voturi contra 3, d-l Duiliu *Zamfirescu* (în locul lui Olănescu) 24 voturi contra 4 şi profesorul Andreiu *Bârseanu* din Braşov (în locul lui I. Vulcan) 25 voturi contra 3. Mâne Academia română va ţinea o şedinţă publică solemnă sub preşedinţa Principelui Ferdinand.

Lemberg, 15 Aprilie. Aseară mai mulţi studenţi polonezi au organizat demonstraţiuni furtunoase în faţa clădirilor locuite de Ruteni. Demonstraţiile au avut loc în diverse părţi. La societatea de asigurare ruteană mulţimea a fost respinsă de poliţie. Un alt grup a manifestat în faţa locuinţei atentatorului. La oarele 11 studenţii polonezi se adunară în faţa clubului rutenilor, ale cărui ferestre au fost cu desăvârşire sfărâmate. Din localul clubului se răspunse însă cu focuri de revolver şi studenţii se risipiră. Până în prezent nu se ştie dacă focurile de revolver au făcut victime omeneşti. Ordinea n'a putut fi restabilită decât după miezul nopţei. In timpul demonstraţiei s'au făcut 3 arestări. Doi din arestaţi au fost puşi imediat în libertate.

La înmormântarea contelui Potocky au luat parte toate autorităţile. Mareşalul, contele Badeni, a ţinut discursul panegiric. Nu s'a întâmplat nici un incident.

Lemberg, 15 Aprilie. Mama lui Scicinsky a făcut recurs contra sentinţei Curţii de apel, care a confirmat mandatul de arestare lansat contra ei. După amiazi vre-o 300 de studenţi au demonstrat în faţa universităţii în contra rutenilor, cântând cântece şi ţinând cuvântări înflăcărate. Sunt temeri de demonstraţii din partea rutenilor.

Roma 15 Aprilie. — Un prânz s'a dat de Tittoni în onoarea principelui si principesei de Buelow. La şampanie, principele Buelow şi Tittoni au schimbat toasturi foarte amicale. După prânz a avut loc o recepţiune intimă, la care au venit ambasadorii, miniştrii şi demnitarii Curtei.

Bibliografie.

„Arta Română“, Nr. 3 pe Martie 1908 sub direcţia d-lui A. D. Atanasiu, are următorul sumar: Eduard Caudella: Geniu, talent şi gust muzical. V. Ravici: Expoziţiile artistice dela Ateneul din Bucureşti, Expoziţia d-lor Gropeanu şi E. Voinescu. C. Manolachi: Iubirea lor (versuri). Ath. Theodorini: Din lipsurile Conservatorului din Iaşi. State Dragomir: Inţeles şi expresie. A. D. Atanasiu. Din lipsurile şcoalei Artelor-Frumoase din Iaşi (perspectivă, desemn geometric, caligrafie). *Ilustraţii* după tablouri de: Em. P. Bardasare. Hora dela Ţuţora. Octav Băncilă. »1907«. *Cronici* Abonamentul 6 lei. Pentru elevi, studenţi şi funcţionari săteşti 4 lei.

In tipografia diecesană din Arad a apărut »Preste deal«, cor mixt şi solo, compus pe motive din muzica poporală română de *Ioan Vidu.* Preţul cor. 1.50 plus 10 bani porto. Se află la librăria »Gazetei« Braşov.

Mihai Eminescu. *„Poezii“*, c'o notiţă, biografică de Ioan Sănţulescu. Ediţia II complectată şi adăugită. Preţul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. *„Poezii“*, premiate de Academie. In Biblioteca pentru toţi sub numărul 286—287. Preţul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea Indărătnică“, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toţi. No. 284, Preţul 30 bani. Porto 5 bani.

Vasile C. Osvadă. „Băncile populare din România“. Cu un adaus informativ. Preţul 1 coroană.

Ecaterina Colonel Steri d. *„Buna Menageră“*. Carte de bucate practică, care conţine recete dela cele mai fine mâncări prăjituri, gelatine, creme, conserve, dulceţuri, după bucătăria fină din România. Preţul cărţei e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor respons.: Victor Branisce.

---

de multeori şi celor ce sunt situaţi binişor le lipseşte cu desăvârşire porunca minţii, care să-i oprească de a da banul la jocul de cărţi, (unde câte unul pierde mii, dar n'are inima să dea la »masa studenţilor nici 5 bani), care *sărăceşte*, ori pentru rachiul omorâtor ori pentru tabacul nefolositor, în locul căruia ar fi trebuit să cumpere pâne. Ba de multe ori sunt atât de cinici, încât refuză un lucru mai greu, venit întâmplător şi mai bucuros se plimbă din colţ în colţ de stradă molfăind o bucată de pâne, ce le-a strecurat'o în buzunar nevasta, cu care abia stau de vorbă. Lenea şi fuga de muncă a părinţilor fac din copii lor hoţi de prune şi de cireşe! La lucru uşor însă şi la căpătate e îmbulzeală, curată cerşitorie. In întreg anul nu se ridică de atâtea ori pălăria, de câte ori se ridică aici în Braşov în ziua de Anul nou, când aşteaptă bacşişul oameni, pe cari nu i-ai văzut până atunci. Şi de câteori nu eşti păcălit, plătind înc'odată puţina osteneală a unuia, care nu ţi-ar spune pentru nu ştiu cât, că a fost deja plătit. Deci şi înşelătorie!

Astfel de oameni fără o creştere morală asigurată, cărora le lipseşte în mare măsură şi ochiul deschis pentru interesele lor materiale, sunt delăturaţi cu uşurinţă de alte neamuri mai vânjoase. Şi astăzi vedeţi Scheiul în mare parte locuit şi de străini şi mulţi meseriaşi şi prăvăliaşi tot străini! Din mila noastră! Chiar dintr'un post ca al unui măturător de stradă se alungă Românul! *Birjarii* români s'au înjumătăţit deja. Şi mult mă tem, că aceeaşi soarte vor avea-o şi hamalii, şi, ceeace ar fi o aspră lovitură, chiar şi precupeţele, tot clasă cu contingent curat românesc, cari azi sunt în stare să susţină famili, dar, un lucru foarte trist, aleargă multe pentru împrumuturi cu cari se ajutoră, *nu* la Români. Măcelarii se ţin încă în putere. Tuturor le-ar trebui o sfătuire sinceră şi sprijinul *nostru.*

Noi însă trebue să ne 'nfundăm glasul şi să ne plecăm capul pe piept, când ne gândim, că sunt între oamenii culţi şi de cei răpareţi, cari se gândesc numai la profitul lor bănesc, unde ar putea ajutora mult cu un sfat prietinesc ori fără să aştepte îndrumările în formă de argint sunător.

Şi întocmai cum le lipseşte Braşovenilor măsura în viaţa morală, le lipseşte, câte-odată cu desăvârşire, în *relaţiile sociale.* Aproape nu poţi găsi legături sociale, cari să se caracterizeze prin bucuria vădită a întâlnirii dese, prin căldura şi sinceritatea convorbirii, prin prietinie adâncă, ori între indivizi mai îndepărtaţi chiar şi numai prin bunăvoinţă curată. Cu rare excepţiuni privirea ochiului e totdeauna piezişă şi painjinită, bătaia inimii: leneşe. Mintea însă totdeauna ageră la scornituri urîte! De jos până sus în toată societatea braşoveană, cu greu rămâne unul neatins de vorbele întortochiate şi grabnice la ocară, care sboară din uşe 'n uşe; palavrele fără număr, batjocurile ascuţite, braşoavele!

Incă un lucru, care nu-i la locul său! Ceea-ce nu-i în alte state ori oraşe aici şi-au câştigat deja femeile: drepturile politice. Ele fac politica locală pe urma slăbiciunii bărbaţilor. Câtă vreme în mâna lor ar trebui să fie nivelarea duşmăniilor izvorâte din politica de alegeri. Unde capii duor familii s'ar duşmăni, acolo să împace femeile şi se ţie cea mai bună prietenie. Dar şi unei astfel de culturi sociale îi trebue trecut, tradiţie. Aici iarăşi lipseşte. Şi multe braşovence îşi uită de alte drepturi sociale ale lor. Că au, de pildă, datoria să fie în casă pentru copii lor adevărate învăţătoare, să-i întovărăşească în jocurile şi în întreprinderile lor şi, ceea-ce s'a uitat cu totul, să controleze alegerea ori şi mai bine să le aleagă singure prietinii ori prietinele, şi să vadă, ca supt ochiul priveghetor al ei să se desvoalte în copii sinceritatea în purtare şi în dragostea lor pentru tovarăşii de joc şi şcoală. Femeilor din poporul acesta al nostru cu puţină măsură şi consideraţie, ar trebui să li se tălmăcească aceasta de ori cine ajunge cu ele în contact.

Dacă ne-om ridica acum numai cu cevaş mai sus, la clasa semicultă, la mijlocitorii între popor şi conducători, dăm de un adevărat iad de neînţelegători şi pătimaşi, cari au scăpat din mâni frânele minţii lor zburdalnice! Aceştia au făcut în acest Braşov, bătut de D-zeu, atâta rău, cât rău fac în alte pământuri arendaşii nebuni, cari mijlocesc între ţăran şi popor.

Vorbesc apăsat şi convingător, păşesc maiestos, încreţătura frunţii ori strânsura buzelor dau pe faţă planurile secrete, cari fierb în adânciturile creerului. Ei vreau să terorizeze şi să tiranizeze, ori cel puţin să se impună.

Au un mijloc adorabil: *salutul pe stradă.* O temă, care interesează. Iată câte-va exemple inofensive. Un oare-care domn, mie necunoscut, mă salută odată şi-a doua oară. A treia oară explicându-mi că mă va fi cunoscând, cred să-i fac plăcerea arătându-i că-i primesc bucuros salutul şi deci îl salut eu întâi, el resalută după regulă, după mine. A patra oară *a trebuit* să-l salut întâi, căci îşi aruncase căutătura spre mâna şi pălăria mea şi era 'n pericol să treacă nesalutat, deşi nici azi nu-l cunosc. Al doilea ţi se presintă la o oare-care ocazie, de sigur, numai ca să-şi câştige un salutător. Şi azi nu salută fiind-că *aşteaptă* să fie salutat.

(Va urma).

SONORUL sau **frumos răsunătoarele plânso-cântări** la mormântul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu se află de vânzare la Tipografia și Libraria A. Mureșianu, Brașov, cu prețul à 24 bani (plus 5 bani porto).

Nr. 3355—1908.

Concurs.

La postul de adjunct forestier devenit vacant la orașul Brassó deschid prin aceasta **concurs** sub următoarele condiții și provoc totodată pe aceia, cari doresc a obține acest post ca pe lângă documentarea cualificațiunei prescrise în § ul 36 al art. de lege XXXI. din anul 1879 precum și a etății, aplicațiunei de până acuma, stărei sanitare și cunoștințelor de limbi să și adreseze petițiunile la subscrisul cel mult până **în 15 Maiu 1908**, deoarece petițiunile ce vor sosi după terminul prescris nu se vor lua în considerațiune.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salar anual de 1800 coroane, quinquinale prescrise în statutul referitor, 500 cor. bani de cuartir și 800 cor paușal de călătorit.

Brassó, în 10 Aprilie 1908.

JEKELIUS,
vicecomite.

127,1 2.

Nr. 113/1908.

PUBLICAȚIUNE

Joi în 16 Aprilie a, c. la 10 oare a. m. se va ținea în cancelaria subscrisei administrațiunei forestiere orășenești o licitațiune publică cu oferte pentru darea în antrepriză a clădirei unui grajd lângă casa forestieră din Stejerișul de jos.

Preliminarul de spese pentru acest edificiu se urcă la suma de 833 cor. 75 fileri.

Ofertele înscris, sigilate și provăzute cu un timbru de 1 cor. și cu un vadiu de 80 cor. au a se da în cancelaria subscrisei administrații forestiere **pără la 16 Aprilie e. c. la 10 oare a. m.** Tot la acest oficiu se pot vedea și condițiunile de ofert, planul și preliminarul de spese.

Brassó, în 2 Aprilie 1908.

119,2—2. Administ. forestieră oraș. Timiș.

Nr. 4392/1908.

Arândarea dreptului de vânat.

In 25 Aprilie 1908 la 9 oare a. m. se va ținea la oficiul forestier orășenesc din Brașov arândarea dreptului de vânat pe timpul dela 1 August 1908 și până la 31 Iulie 1913 în revirele forestiere aparținătoare comunei orășenești Brassó, având a se arânda fiecare revier la obiect separat și anume:

Hotarul orăș. din comuna **Crisbav** cu o estensiune de 1500 jugăre catastrale fiind prețul strigării de 50 cor. arândă anuală.

Hotarul orăș. din comuna **Vlădeni** cu o estensiune de 703 jug. catastrale fiind prețul strigării 20 cor. ca arândă anuală.

Hotarul orăș. din comuna **Apața** cu o estensiune de 1842 jug. catastrale, fiind prețul strigării 66 cor. drept arândă anuală

Hotarul orăș. din comuna **Zărnești** cu o estensiune de 9836 jug. catastrale și cu prețul de strigare 400 cor. drept arândă anuală.

Hotarul orăș. din comuna **Bran** cu o estenziune de 2868 jug. catastrale fiind prețul strigării 44 cor. drept arândă anuală

Hotarul orăș. din comuna **Cernatu** cu o estenziune de 2515 jug cat. fiind prețul strigării 20 cor. drept arândă anuală.

Hotarul orăș. din comuna **Satulung** cu o estenziune de 7181 jug cat. fiind prețul strigării 60 cor pentru arânda anuală.

Hotarul orăș din comuna **Zizin** cu o estenziune de 4301 jug. cat., fiind prețul strigării 40 cor. drept arândă anuală.

Arândarea se face pe cale de licitațiune publică.

Reflectanții au a depune înainte de începerea licitațiunii 10 % din prețul de strigare drept vadiu.

Cumpărător al obiectului de arândat rămâne oferentul cel mai mare, comuna însă își rezervă dreptul de a încuviința sau nu ofertul maximal.

Condițiunile mai de aproape de licitație și de arândare se pot vedea până la ziua de licitație în oarele oficioase la oficiul silvanal al orașului

Brassó, în 24 Martie 1908.

101,2—3. *Magistratul orășenesc.*

ANUNCIURI

inserțiuni și recl. sunt a se adresa subscrisei administrațiuni. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. Gazetei Trans.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la **Eremias Nepoții.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.